

**A VÉRTESSZŐLŐSI SAMUFALVI ÓVODA
ÉS
BÖLCSŐDE**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2025

Tartalomjegyzék

1. Az intézmény bemutatása	1
2. Gyermekkép, óvodakép	4
2.1. Gyermekkép	4
2.2. Óvodakép	4
2.3. Óvodai nevelésünk célja	4
2.4. Nevelési alapelveink	6
3. Az óvodai nevelés feladatai	6
3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai	6
3.1.1. Az egészséges életmód alakítása	6
3.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	10
3.1.3. Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	12
3.1.4. Szlovák nemzetiségi nevelés	14
3.1.5. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása	14
3.1.6. Gyermekvédelmi munka az óvodában	16
3.1.7. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések	16
3.1.8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	17
3.1.9. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	17
3.1.10. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátása	17
4. Az óvodai élet megszervezésének elvei	18
4.1. Az óvoda személyi feltételei	18
4.2. Az óvoda tárgyi feltételei	20
4.3. Az óvodai élet megszervezése	20
4.3.1. Csoportszervezés	20
4.3.2. Napirend	21
4.3.3. Hetirend	21
4.3.4. Gondozás	22
4.3.5. A nevelés tervezése	22
4.3.6. A gyermeki fejlődés nyomon követésének dokumentációja	22
4.4. Az óvoda kapcsolatai	23
4.4.1. Óvoda – család	23
4.4.2. Óvoda – Bölcsőde	25
4.4.3. Óvoda – Iskola	25
4.4.4. Szakszolgálatok	26
4.4.5. Egészségügyi intézmények	27
4.4.6. Közösségi Ház, Könyvtár	27
4.4.7. Tájház	27
4.4.8. Sportcsarnok	27
4.4.9. Egyházakkal való együttműködés	27
4.4.10. Önkormányzat és Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat	28
4.4.11. Külhoni magyar óvodák	28
5. Az óvodai élet tevékenységi formái, az óvodapedagógus feladatai	28
5.1. Játék	28
5.2. Verselés, mesélés	30
5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	31
5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	32
5.5. Mozgás, mozgásos játék	33
5.6. A külső világ tevékeny megismerése	35

5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	37
6. A pedagógiai munka várható eredménye	38
7. Szlovák nemzetiségi nevelés pedagógiai programja	39
7.1. Helyzetelemzés	39
7.2. A szlovák nyelvi nevelés céljai, feladatai	40
7.3. A nevelés tartalma	40
7.3.1. Nemzetiségi szlovák nyelvi nevelés	40
7.3.2. Nemzetiségi kultúra, hagyományok megismerése, ápolása	41
7.4. Kapcsolataink a szlovák nyelvi nevelés terén	42
8. A program felülvizsgálata, értékelés, módosítása	42
9. Legitimációs záradék	44

1. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

Küldetésünk: SZERETET ÉS GYERMEKKÖZPONTÚSÁG

"Engem ne emeljen a magasba senki
Ha nem tud addig tartani
Míg tényleg megnövök.
Guggoljon ide mellém,
Ha nem csak hallani,
De érteni akar,
Hogy közel legyen
A szívdobbanásunk"

(Birtalan Ferenc)

Óvodánk adatai:

Az intézmény hivatalos elnevezése:	Vértesszőlősi Samufalvi Óvoda és Bölcsőde
Nemzetiségi neve:	Materská škola a jasle Samufalvi
OM azonosítója:	031793
Az intézmény székhelye:	2837 Vértesszőlős, Múzeum utca 32/A.
Elérhetősége:	Tel./Fax: 06-34/379-305 Mobil: 06-30/585-4721 E-mail: samufalvi.ovoda@vertesszolos.hu ovodavezeto@vertesszolos.hu Web: samufalviovada.hu
Az intézmény fenntartója:	Vértesszőlős Község Önkormányzat Képviselő-testülete
Székhelye:	2837 Vértesszőlős, Templom u. 57.
Az intézmény működési engedélye:	100/2023. (X.12.) sz. Alapító Okirata
Az óvoda működési körzete:	területe Komárom-Esztergom vármegye, elsősorban Vértesszőlős Község közigazgatási területe
Óvodai férőhelyek száma: 125 fő	25 fő/csoport (5 csoportban)
Az intézményvezetés tagjai:	Főigazgató (továbbiakban igazgató) Főigazgató-helyettes (továbbiakban igazgató-helyettes) Fogadó óra: minden hónap első hétfője, illetve előzetes megbeszélés szerint
Fejlesztést segítő szakemberek:	Logopédus Gyógytestnevelő Gyógypedagógus Fogadó óra: előzetes megbeszélés szerint

Pedagógiai programunk készítésének törvényi és jogszabályi háttere:

- **Magyarország Alaptörvénye**
- **2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről**
- **401/2023.(VIII.30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023.éviLII törvény végrehajtásáról**
- **363/2012. (XII.17.) kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló módosításról**
- **136/2018. (VII.25.) kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17) kormányrendelet módosításáról**
- **1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról**
- **20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról**
- **17/2013.(III.1.) EMMI – rendelet a nemzetiségi óvodai nevelésnek irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról**
- **2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól**
- **2/2005.(III.1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról**
- **2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról**
- **1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról**
- **15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről**
- **48/2012. (XII.12) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről**
- **15/1998.(IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről**
- **419/2024.(XII.23.) Kormány rendelet a pedagógus továbbképzés típusairól, a továbbképzési ciklusok tervezéséről**

Saját óvodai programot készítettünk a Kompetencia alapú Óvodai Nevelés programcsomag elemeinek felhasználásával.

Óvodánk a település egyetlen óvodája, elsősorban a helyi gyermekeket fogadjuk. 2018. augusztus 31-én új épületben kezdtük meg működésünket. Az új intézmény minden szempontból megfelel a mai kor elvárásainak. A csoportok száma 5, mindegyikben oktatumk szlovák nemzetiségi nyelvet is a magyar mellett.

Pedagógiai törekvéseinket környezetünk tradíciói és értékei határozzák meg. A Program készítése során figyelembe vettük az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram iránymutatásait, szellemiségét cél- és feladatrendszerét, valamint gyermekeink életkori sajátosságait, az őket érő „impulzusokat”, valamint a környezeti hatásokat.

A Pedagógiai Programunkban foglaltak az alapja és egyben meghatározója annak a közös értékrendnek, melyet minden dolgozónknak követnie kell az intézménybe járó gyermekek sikeres nevelése, fejlesztése érdekében. Hangsúlyos a gyermekközpontúság, a gyermekek tisztelete, a játék és a mozgás, mint az óvodás korú gyermek legfontosabb tevékenysége. A kompetencia területek teljes körű megjelenítésével igyekszünk a gyermekek számára szükséges műveltség tartalmakat közvetíteni, az óvodai alapszolgáltatást biztosítani.

Az óvodánkba járó gyermekek családi szociokulturális környezete (szülők iskolázottsága, jövedelemszintje, lakáskörülményei, családi életrendje) eltérő. Fontosnak tartjuk óvodánkban az eltérő életkörülmények közül érkező gyermekek támogatását, az esélyegyenlőség biztosítását, mellyel alkalmassá tesszük őket a sikeres iskolakezdésre.

Az intézmény nevelőtestülete az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező gyermekek támogatása mellett felvállalta azon Sajátos Nevelési Igényű gyermekek integrált nevelését, mely gyermekek számára az illetékes szakértői bizottság intézményünket jelölte ki a feladatellátás helyéül.

Vállalásunk maradéktalan megvalósítása számos speciális, intézményű szintű feladatot igényel, melyek a gyermeki személyiség minél szélesebb körű kibontakoztatását szolgálja.

2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

2.1 Gyermekkép

Az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különös védelem illeti meg.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően törekszünk a személyiség sokoldalú kibontakozásának elősegítésére, az esélyegyenlőség biztosítására. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek önmagához képest fejlődjön.

Tudomásul vesszük, hogy a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

Minden gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelés biztosításával törekszünk arra, hogy a gyermekek között fennálló hátrányok csökkenjenek. Óvodánk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

2.2 Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője. Hisszük és valljuk, hogy a nevelés eredményességéhez elengedhetetlen a család és az óvoda együttműködése. Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Óvodánk közössége a szülőkkel kölcsönösen felvállalt, aktív kommunikációra és együttműködésre épülő nevelőpartneri viszony kialakítására, ápolására törekszik.

Intézményünk pedagógiai tevékenységrendszerre és tárgyi környezete biztosítja a magas színvonalú nevelésnek, az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkcióinak biztosításához.

2.3 Óvodai nevelésünk célja

A pedagógiai feladatvállalásunk során célunk a valódi esélyegyenlőség megteremtése. Ennek érdekében figyelembe vesszük: a gyermekek személyiségfejlődését, viselkedését, érdeklődését, az otthonról hozott ismereteiket, tapasztalataikat. Törekszünk az érzelmi és értelmi intelligencia kompetenciájának egyensúlyára, a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének a biztosítására, a gyermeki személyiség életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének figyelembevételével. Célunk a hátrányok csökkentésére, az egyenlő esélyek nyújtására. Ennek érdekében speciális feladatokat is ellátunk.

Speciális feladataink a következők:

Speciális tartalmak:	
kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fogadása (különleges bánásmódot igénylő, valamint hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek)	X
gyógypedagógiai ellátás biztosítása	X
gyógytestnevelés biztosítása	X
logopédiai ellátás biztosítása	X
IKT eszközök használata (projektor, számítógép, laptop, nyomtató, CD lejátszó, fényképezőgép, DVD lejátszó, diavetítő)	X
mozgáskotta	X
néptánc	X
szlovák nemzetiségi hagyományápolás	X
bábműsor, színdarabok	X
tehetséggondozás	X
közlekedésbiztonsági nevelés	X
sporttevékenységek (lehetőség szerint: úszás, kerékpározás, ovifoci)	X
környezetvédelmi tevékenységek	X
egészségvédelemmel kapcsolatos tevékenységek	X

A speciális feladatok megvalósítása a pedagógus módszertani szabadságának, értékrendjének és erősségeinek figyelembevételével történik. E feladatok tervei a munkaterv részét képezik.

Megvalósításukkal törekszünk a gyermeki személyiség minél szélesebb körű kibontakoztatására, helyben való fejlesztésére.

2.4 Nevelési alapelveink

Nevelési elvünk, hogy az óvodában dolgozó teljes alkalmazotti közösség gyermekszerető, empatikus, elfogadó, tiszteletet, megbecsülést, és bizalomra épülő nevelői magatartást sugározzon. A pedagógiai hatást a gyermeki személyiséghez igazodva alkalmazza.

Óvodánk az óvodai nevelés helyi alapelveinek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és az életkor-specifikus alakításáról
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játéokra
- a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak közvetítéséről
- a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Támogatjuk a nemzeti, etnikai és a migrációs kisebbségek önazonosságát, a multikulturális integrációt és az identitást együtt.

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

3.1 Az óvodai nevelés általános feladatai

3.1.1. Az egészséges életmód alakítása

Kiemelt feladatunk a gyerekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése. A rendszeresen végzett tevékenységek feltételei az egészséges testi és szellemi fejlődésnek. Fontos feladatunk az egészséges életvitel igényének alakítása. Az egészséges életmód szokásainak kialakítását szolgálja a gyermekek életkorának megfelelően összeállított napirend, a szabadban végzett mozgásos és egyéb tevékenységek, a korszerű és egészséges táplálkozás, valamint a felnőttek által nyújtott minta is. Külső szakemberek (gyermekorvos, védőnő, fogorvos, pszichológus, dietetikus) bevonásával is törekszünk a korszerű ismeretnyújtásra gyermekeink és szüleik számára egyaránt. Fontos feladatunk az életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességekhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

a./ Gondozás:

Az egész óvodai életet átszövi, mely bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolatban valósul meg.

Területei: testápolás, étkezés, önkiszolgálás, öltözködés.

Egészségmegőrző szokások kialakítására törekszünk (fogmosás, megfelelő tisztálkodás, folyadékpótlás stb.)

A gondozási tevékenységeket tudatos szóbeli megerősítéssel kísérik.

Integrációs nevelés feladatai /gondozás/:

Tiszteletben tartjuk a gyermekek egyéni igényeiből fakadó sajátosságait, de képességeiknek megfelelően elvárjuk tőlük a közösség elé állított normák saját szinten történő megvalósítását. Következésképpen megkívánjuk tőlük azokat a feladatokat, melyeket már el tudnak végezni. Mindemellett folyamatosan új tevékenységeket tanítunk nekik, szem előtt tartva a fokozatosság elvét. Az SNI gyermekekre több időt fordítunk. Ezt megfelelő időbeosztással, jó szervezéssel és integrációval valósítjuk meg.

b./ Testi nevelés:

A gyerekek testi szükségleteinek, természetes mozgásigényének kielégítését, egészségének, testi épségének védelmét optimális környezettel biztosítjuk (udvar, megfelelő játékeszközök, játéktér), életkornak megfelelő rendszeresen végzett, tudatosan egymásra épített mozgásfejlesztéssel látjuk el.

Levegőzés:

A mindennapok során arra törekszünk, hogy a gyermekek minél több tevékenységét a szabadban szervezzük.

Pihenés:

Fontos feladatunk a nyugodt légkör biztosítása, valamint a gyermekek egyéni alvásigényének figyelembevétele.

Egészséges táplálkozás:

Törekszünk arra, hogy a gyerekek megismerkedjenek különböző, számukra ismeretlen ételek ízével, így példát mutatunk a szülőknek a korszerű táplálkozáshoz. Különös figyelmet fordítunk az életkornak megfelelő tápanyagok, vitaminok bevitelére, a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, zöldségek, gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére, az egészséges táplálkozási szokások kialakítására.

c./ Mozgás:

Különböző mozgásformák gyakorlásával a gyermek egész szervezetét fejlesztjük, hiszen a mozgás az egészségmegőrzés elengedhetetlen eszköze. A mozgáshoz kapcsolódó szabályok megtanulásával, biztonságos eszközhasználattal segítjük a térbeli tájékozódást, valamint a baleseteket is megelőzhetjük.

Szabad mozgás lehetőségének biztosítása, téli időszakban is a mozgás inspirációs lehetőségének kihasználására törekszünk (közös szánkózás, labdázás, lapátolás stb.)

A különböző mozgásos programokba a szülőket is bevonjuk, így a közös élmények átélésével pozitívan befolyásoljuk a családi nevelést (gyermeknap, kirándulások, családi sportversenyek).

Integrációs nevelés feladatai /testi nevelés /:

Az SNI gyermek étkezésére több időt biztosítunk. Az eszközhasználat, a segítségadás mértékét mindig az aktuális állapot határozza meg.

A SNI gyerekeket is minden mozgásos játékba bevonjuk, főképpen olyanokba, amelyeket képesek elvégezni.

Állapotuktól, lehetőségeiktől függően készítjük őket az ép gyermekek mozgásainak utánzására. Az egészséges gyermekeket úgy neveljük, hogy vonják be mozgásos játékaikba SNI társaikat is. Az ép gyermekeket a természetes mozgásigényük kielégítése során megtanítjuk arra, hogy figyeljenek társaikra - épekre és SNI - re, egyaránt.

d./ Környezettudatos magatartás kialakítására nevelés:

A minket körülvevő világ megfigyelésében a közvetlen tapasztalatszerzésre törekszünk. A természet szeretetére nevelünk, a környezet megóvására irányuló felelősséget igyekszünk kialakítani. Kirándulásokon kihasználjuk a közvetlen – és tágabb környezet természet adta lehetőségeit arra, hogy megismerjék a természet szépségeit, szembeállítva vele az ember környezetromboló tevékenységét.

Fontos feladatunk a környezet védelme, óvása, ezen kívül megismertetjük gyermekeinket a szelektív hulladékgyűjtéssel is.

Környezetbarát anyagok használatára törekszünk.

Az óvodai életritmus kialakításánál figyelembe vesszük a családi szokásokat.

Egészségnevelés elveink, feladataink

Az egészség fejlesztése a kisgyermekkoról kezdődik, így az óvodai egészségnevelés megalapozó jelentőségű a személyiségfejlesztésben. Széleskörűen készíti fel az óvodás gyermeket az egészség védelmére: edzi a testi erőnlétét, gondozza lelki (érzelmi, akarati, értelmi) kiművelését és az embertársakkal kapcsolatos (szociális) együttműködési készségét.

A mindennapos óvodai nevelés az egészséget, mint alapvető értéket állítja minőségfejlesztő programjába. Az egészség hármas (testi, lelki, társkapcsolati) jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, azaz: annak védelme, fejlesztése fontos nevelési feladat. Az intézmény egészségfejlesztő programja a védőnői szolgálattal közösen kerül kidolgozásra, a programterv az éves munkatervben található.

Az óvodai egészségfejlesztés feladata

- a gyermekek egészségének védelme, fejlesztése
- az egészséges életmód, testápolás
- az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, betegség-megelőzés
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás
- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- testi és lelki egészség fejlesztése
- bántalmazás, erőszak megelőzése
- személyi higiénia.

Egészségfejlesztési feladatainkat különböző, a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó tevékenységekkel, az intézményben megvalósuló prevenció programokkal valósítjuk meg.

Óvodánkban a kezdődő mozgásszervi elváltozásban szenvedő gyermekekkel gyógytestnevelő foglalkozik. Speciális megelőzés-központú, valamint mozgásfejlesztő gyakorlatokkal igyekszünk megelőzni, illetve korrigálni a már kialakult elváltozásokat. A gyógytestnevelésen részt vevő gyermekek védőnői, illetve szakorvosi javaslat alapján kerülnek be a programba. Kiemelt célunk a prevenció. Lehetőséget biztosítunk ősszel és tavasszal úszásra, illetve az ovifociban való részvételre és kerékpározásra is.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges az egészséges és biztonságos környezet. Óvodánkban családi falusi környezetben, zöldövezetben neveljük gyermekeinket. Kihasználjuk a falu által biztosított lehetőségeket, sokat kirándulunk, túrázunk szűkebb és tágabb környezetünkben egyaránt egészségük védelme, mozgásigényük kielégítése érdekében. Madarak és fák napján az egész óvoda együtt kirándul a közeli erdőbe.

3.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családi, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Óvodánkban derűs csoportlégkört alakítunk ki, állandó értékrend segíti az érzelmi biztonság megteremtését. Fejlesztjük az erkölcsi, érzelmi, akarat tulajdonságokat (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat, önállóság, önfegyelem, feladattudat, szabálytudat). Fontosnak tartjuk az érzelmi intelligencia fejlődésének megsegítését.

Mindezt tesszük: hiteles érzelmek közvetítésével, érzelmek széles skálájának megtapasztalásával, a dráma, a művészetek, sport eszköztárának segítségével.

Ennek hatására fejlődnek a gyermek önérvényesítő, önkifejező törekvései.

Programunkban fontos a gyermek korai óvodáskort megelőző lelki fejlődésének alapos ismerete. (anya - gyermek, család - gyermek kapcsolat) Erre építve tervezzük meg a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszereinket, melyek alkalmazásakor felhasználjuk a különböző művészeti elemeket is (zene, tánc, mozgás, mese, vers, báb, irodalmi művek, drámajátékok, képzőművészetek eszköztára stb.) Az érzelmek közös átélése gazdagítja a gyermeki személyiséget, hozzájárul lelki egészségük megőrzéséhez.

Alapvetőnek fontosnak tartjuk a gyermek társas környezetével való kapcsolattartást.

Társas kapcsolataiban az egymás iránti tolerancia kialakítására figyelünk, illetve annak elfogadására és megértésére neveljük gyermekeinket, hogy az emberek különböznek egymástól. Lehetőséget biztosítunk közös élmények, tapasztalatok szerzésére.

Környezeti értékekhez fűződő pozitív attitűd formálása fontos feladatunk. A szűkebb és tágabb környezetünk megismerésével erősítjük a gyermekek hazaszeretetét, nemzeti identitástudatuk fejlődését, a keresztény kulturális értékek megismerését. Környezettudatos szemléletmód kialakítására törekszünk. Ennek érdekében a közösségen belül lehetőségeinkhez képest szelektíven gyűjtjük a hulladékot, részt veszünk a falu különböző környezetvédelmi programjain (takarítás, faluszépités, virágültetés, madár les, madáretetés, környezetvédelmi rajzpályázatok). Programokat szervezünk a Föld napján, a Víz világnapján, a Madarak-fák napján, az Állatok világnapja, valamint a Takarítási világnap alkalmából. Mindezeket a programokat felhasználjuk arra, hogy az óvoda környezetében meglátogassuk azokat a helyeket, melyek értékeink bemutatására alkalmasak. (Magyar Nemzeti Múzeum Vértesszőlősi Régészeti

Kiállítóhelye, Tatai Fényes Tanösvény, Agostyáni Arborétum és Ökofalu).
Érvényre juttatjuk a tevékenységformák közti komplexitást.

Figyelembe vesszük a néphagyományokat és a család értékrendjét is. A gyermekeket arra neveljük, hogy környezetüket egységben szemléljék.

Fontosnak tartjuk az olyan szokásrendszer és napirend kialakítását, melyek segítik a társas kapcsolatok mélyítését. A szokás és normarendszer megalapozásában nagy szerepet kap a pedagógus és a dajka együttműködése, modellértékű kommunikációja, bánásmódja.

A szülőföldhöz való érzelmi kötődés kialakítását a közös élmények és tapasztalatok szerzésével valósítjuk meg. (Pl. közös megemlékezések az iskolával – október 23. március 15. – koszorúzások, emlékhelyek látogatása.)

Általános feladatunk az értékorientált közösségi nevelés, ennek lényeges elemeként az identitástudat, a keresztény kultúra értékei és a családi kötődés erősítése.

Jeles napok, hagyományaink:

A gyermeki élet hagyományos ünnepei:

- Népmese napja
- Mihály napi mulatság (népszokásokkal gazdagított játékos tevékenységek a kompetencia alapú nevelés innovációja projektmódszerrel)
- Az állatok világnapja
- Adventi ünnepkör a keresztény hagyományoknak megfelelően
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét (saját pedagógiai innováció)
- Víz világnapja
- Föld napja
- Madarak és fák napja
- Környezetvédelmi világnap
- Gyermeknap
- Sportnap

Gyermekműsorral gazdagított ünnepélyek: (nyilvános ünnepek)

- Anyák napja
- Évzáró ünnepség

Csoporton belül közösen ünnepeljük:

- Gyermekek születésnapját
- Nemzeti ünnepek

Hagyományápolással kapcsolatos ünnepek:

- Szüreti felvonulás

- Idősek napja
- Falukarácsony
- Tájházak napja
- Márton napi lámpás felvonulás (iskolával közösen)

Kirándulások, színházlátogatások, helyi színházi előadások szülőkkel közös programok szervezése az éves munkatervben foglaltak szerint.

Integrációs nevelés feladatai /érzelmi nevelés és szocializáció/:

A SNI gyerekek érzelmi igénye - a személyiség megváltozott fejlődése miatt – fokozottabb, mint ép társaiké. Szocializációjuk gyakran elmarad kortársaikétól. Egy-egy helyhez, helyzethez és személyhez sokkal jobban kötődnek, a változásokat nehezebben élik meg, ezért sajátos pedagógiai segítséget igényelnek.

Óvodánkban az élménynyújtás, mint az érzelmi hatás legfőbb eszköze kiemelkedő pedagógiai fontossággal bír. Fontos, hogy mind az épek, mind az SNI gyerekek részére az élmény meghatározó erejű legyen, erősítse a gyermekekben az együttes részvétel igényét.

Kiemelt feladatunk:

- *a szociális kapcsolatok aktív, tudatos bővítése*
- *a felnőttek minta értékű modell-adásának biztosítása*
- *a tapasztalatszerzési lehetőségek bővítése*
- *a játék során a társas kapcsolatok alakítása, segítése*
- *kommunikációt fejlesztő játékos tevékenységek alkalmazása*
- *a pozitív tulajdonságok hangsúlyozása*
- *differenciált követelmények állítása a gyermekekkel szemben.*

3.1.3. Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelv, a beszéd az önkifejezésnek, a művelődési értékek elsajátításának eszköze. Az óvodás gyermek beszédfejlődésének legérzékenyebb korszakát éli. Éppen ezért az óvodai anyanyelvi nevelésnek, mesének és versnek az óvodai élet egészét átható, pedagógiailag tudatos folyamatnak kell lennie. Törekszünk a személyes interakciókra, az élőszavas mesélésre és a közösségi játékélményekre. A gyermekek sokfélék. Különböző adottságok, készségek és képességek jellemzik őket. Más és más családi szocializációs folyamatnak részesei, így szókincsük, kifejezésmódjuk, fogalmaik is igen különböznek egymástól.

E különbség és a kisgyermekkorai beszédfejlődés sajátosságainak ismeretében az anyanyelvi nevelés terén a következő feladatokat jelöljük meg magunknak:

- a jó beszédmintát adó, jól artikuláló, hiteles, választékosan beszélő környezet megteremtése
- a gyermekeknek legyen módja "ellesni" a beszéd és kommunikációs

kultúra alapvető szabályait. (beszédfigyelem, kivárás, türelem, odafigyelés stb.)

- különösen figyelünk a gyermek meta jelzéseire - metakommunikációja erősebb, mint verbális kifejezőmódja - ha megérzi, hogy értjük őt, megerősödik bizalma, velünk való kapcsolata
- játékos módszerekkel törekszünk a differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztésre
- gyermek kérdéseire mindig válaszolunk. (Egy kérdés se maradhat megválaszolatlan.)
- olyan légkört teremtünk, melyben szívesen és sokat kommunikálnak a gyerekek
- hisszük, hogy jelentős pedagógiai hatása van annak, hogy a pozitív, és nem a negatív dolgokra reagálunk leginkább, mert annak van beszédet kiváltó szerepe.

Anyanyelvi nevelésünk sajátossága, hogy a gyermekek érésehez, egyéni adottságaihoz alkalmazkodva anyanyelvi játékok sokaságát építjük be a mindennapi életünkbe, melyek indirekt módon fejlesztik a beszéd és kommunikációs képességeket.

A játékokat a kompetencia alapú óvodai program eszköztárából is alkalmazzuk. A játékok az óvónők tudatos készülését, a gyermekek egyéni érési folyamatainak ismeretét követelik meg, a játékokban való részvétel azonban a gyermekek részéről önkéntes.

Speciális nyelvi fejlesztésre szoruló gyermekek (beszédhiba, késleltetett beszédfejlődés) foglalkoztatása logopédus szakember feladata, aki munkáját heti rendszerességgel végzi, folyamatos konzultációt tartva a családokkal és a pedagógusokkal.

Az értelmi nevelés feladatai

Óvodánkban építünk a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire. Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére. Figyelembe vesszük a fokozatosság elvét, törekszünk az egyéni bánásmódra és differenciálásra.

Feladataink az értelmi nevelés területén:

- a gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése
- különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása
- értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem képzelet, gondolkodás) kreativitás fejlesztése
- a gyermek nyitottságára építve segítjük előazt, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jelenségekre,

helyzetekre

- óvodánk feladata valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása
- az ismeretek bővítéséhez IKT eszközöket is használunk.

Integrációs nevelés feladatai /anyanyelvi és értelmi nevelés/:

Az anyanyelv gyakorlásában különösen jelentős az ép gyermekek nyelvi mintaadása, hiszen motiválja az SNI gyermekeket a kapcsolat tartalmasabbá tételének eléréséhez. Az ép gyermekek kommunikációja is fejlődik - mind verbális, mind nonverbális síkon - mert lehetőséget kapnak arra, hogy a kapcsolatteremtés alkalmával önkifejezésük magasabb szintet érjen el, mivel "több síkon" kommunikálnak.

A szemkontaktus, mint nonverbális kapcsolat szintén fontos eleme anyanyelvi nevelésünknek.

A gyermekeket arra ösztönözzük, hogy egymással szembefordulva beszéljenek, ezzel egyben a megértést segítik, és a helyes artikulációt is érzékeltetik.

Feladatunk, hogy szükség esetén a gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlesztése speciális módszerek, illetve eszközök, felhasználásával egészüljön ki. Célunk, hogy olyan tapasztalatszerzést biztosítsunk a gyermekek számára, amely egyrészt feloldja az akadályoztatás miatti korlátokat, határokat, másrészt tág teret biztosít az egyéni érdeklődésre és fejlettségi szintre épülő pedagógiai munkához.

3.1.4. Szlovák nemzetiségi nevelés

Óvodánk csoportjaiban játékos keretek között szlovák nemzetiségi nevelés folyik. Feladatunk, hogy megvalósítsuk a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

3.1.5. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása

Óvodánkban olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a másság (SNI, migráns, multi és interkulturális gyermekek) felé fordulás mindenkinek természetessé válik.

Az intézmény Alapító Okiratában megfogalmazott ellátási kötelezettségünknek igyekszünk maximálisan eleget tenni (tárgyi és személyi feltételek).

Minden gyermeknek az egyéni szükségletei szerint biztosítjuk az óvodai nevelést, akár SNI, migráns, menekült vagy szociális helyzete okozza a gyermek speciális igényeit (prevenciós, habilitációs és rehabilitációs tevékenységek). A csoportalakításnál figyelmet fordítunk az arányos elosztásra (csoportonként 1 maximum 2 gyermek ellátása).

Inkluzív nevelésünk eredményessége az óvodapedagógus és a dajka, valamint a speciális képzettségű szakemberek közös, összehangolt munkáján alapszik.

Elméleti és módszertani munkánk során felhasználjuk a kompetencia alapú óvodai nevelési program SNI ajánlásait.

a) Sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI)

A gyógypedagógus feladatai:

- folyamatosan együttműködik, konzultál az intézmény óvodapedagógusaival, a fogadó pedagógussal
- előkészíti a befogadást, tájékoztatja a gyermekcsoportot vagy segíti ebben a fogadó pedagógust
- közvetlenül foglalkozik a gyermekkel, elsősorban olyan területen, amely csak az ő szaktudásával oldható meg
- nyomon követi a gyermek fejlődését, hospitál a csoportban
- kapcsolatot tart a szülőkkel
- koordinálja a rehabilitációs foglalkozásokban résztvevő más szakemberek munkáját
- az SNI gyermekek nevelésének dokumentációs feladatait a gyógypedagógus végzi, a hatályos rendeletek, a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményében foglaltak szerint.

b) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTM)

Óvodapedagógusok feladata:

- szakvéleménybe foglalt iránymutatásoknak figyelembevételével tervezi (egyéni fejlesztési terv) nevelőmunkáját, megvalósítja a differenciált képességfejlesztést
- nevelőmunkája során törekszik egyéni-, és kiscsoportos foglalkoztatási keretek között alkalmazni a fejlesztőpedagógia módszer-, és eszköztárát
- együttműködik az intézményi koordinátorral, a gyermeket ellátó más szakemberekkel
- folyamatosan tájékoztatja a szülőt gyermeke fejlődéséről.

c) Kiemelten tehetséges gyermekek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki az átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Feladataink:

- tehetséggondozó műhelyben való részvételi lehetőség biztosítása
- kiemelkedő képességű gyermekek képességeinek fejlesztése
- egyénre szabott, differenciált feladatok az érdeklődésnek megfelelően
- változatos eszközök, hely, idő biztosítása a tevékenységekhez
- pályázatokon való részvétel, sikerélmény biztosítása – motiváció.

3.1.6. Gyermekvédelmi munka az óvodában

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerinti hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Fokozott figyelmet fordítunk az ilyen gyermekekre és családjukra egyaránt. Segítséget nyújtunk a jogszabályokban meghatározott támogatások igénybevételéhez, valamint együttműködünk a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel. Az óvodába lépéskor megállapítjuk hátrányaikat (családlátogatás - állapotfelmérés), majd kidolgozzuk a hátrányok csökkentéséhez szükséges intézkedéseket.

Feladataink a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatban:

- folyamatos óvodába járásra való odafigyelés
- egyéni bánásmód fokozott érvényesítése
- beilleszkedés elősegítése, peremhelyzetre kerülés megelőzése
- hátrányos helyzetükből adódó elmaradás észlelésekor szakember segítségének igénybevétele
- egyéni fejlesztéssel hátrányaik kompenzálására való törekvés
- szociális és anyagi hátrányok csökkentéséhez szükséges támogatásokhoz jutás segítése
- a családban tartás, családban történő felnevelés segítése minden rendelkezésünkre álló eszközzel.

3.1.7. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratását minél előbb kezdeményezzük
- óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést végzünk, ennek alapján meghatározzuk feladatainkat
- szükség esetén egyénileg foglalkozunk a gyermekkel, illetve a megfelelő végzettségű szakemberek segítségét kérjük
- segítjük az óvodai beilleszkedést a gyermeknek és családjának egyaránt,
- sok pozitív élményt nyújtunk számukra, célunk, hogy megszeressék az óvodát, kialakuljon a bizalom
- odafigyelünk arra, hogy rendszeresen járjanak az óvodába,
- figyelemmel kísérjük a hiányzások okát
- rendszeresen látogatjuk a családokat, segítséget nyújtunk, tanácsot adunk
- igénybe vesszük a gyermekvédelmi szakembert, védőnőt, gyermekorvost, ha szükséges
- nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a színházlátogatások, kirándulások, sportversenyek résztvevői között mindig ott legyenek ezek a gyermekek,
- egyetlen gyermek sem maradhat ki az óvoda programjaiból, mert nehéz

körülmények között él, ezért a Szülői Közösséggel együttműködünk a segítségnyújtásban, illetve a csoportba való befogadásuk elősegítésében.

3.1.8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Alapelvek:

- a gyermek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása valósuljon meg nevelésünk során
- óvodai nevelésünk során tilos a hátrányos megkülönböztetés.
- tiszteletben tartjuk a gyermek gondolati-, lelkiismereti-, és vallásszabadsághoz való jogát
- humánus, megértő egyéni bánásmódot alkalmazunk
- a család gyermeke iránti felelősségének erősítésére törekszünk.

A gyermekvédelmi törvénynek megfelelő figyelő és jelzőrendszer munkájában rendszeresen részt veszünk, szükség esetén jelzéssel élünk, intézkedést kezdeményezünk. Óvodánkban minden pedagógus feladata a gyermekvédelmi munka, jelzés a gyermekvédelmi felelős és az igazgató felé szükség esetén.

3.1.9. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Óvodánkban nagy figyelmet fordítunk az integrációra, fontos az egyénre szabott, differenciált fejlesztés. Gyermekközpontú és családorientált nevelés kialakítására törekszünk.

Az intézményben fontos célkitűzés a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése. Nagy figyelmet fordítunk a rendszeres óvodába járás biztosítására, valamint az óvodai nyitva tartásra.

3.1.10. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátása

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek kategóriája a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek körével bővült. /Nkt. 4§13.pont c) alpont/. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek: az a gyermek, akinek kezelése az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt a legalább napi négy órai időtartamban meghatározott óvodai foglalkozásokon nem tud részt venni.

Az óvodába járási kötelezettség alóli felmentés iránti kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható / Nkt. 8. § (2) /.

(A tartós gyógykezelés kapcsán adódó feladataink, a kapcsolattartás módja részletesen az SZMSZ-ben szabályozva.)

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1. Az óvoda személyi feltételei

Humán erőforrás

Alapvető céljaink:

- az óvodai nevelés magas színvonalának biztosítása optimális személyi feltételekkel
- elhivatott, magasan kvalifikált munkatársak alkalmazása
- fenntartó által biztosított státuszok szakképzett munkatársakkal történő betöltése.

Óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. A nevelésükhöz szükséges személyi feltételek biztosítottak az intézményben, csoportonként két fő óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel. A pedagógiai munkát pedagógiai asszisztens és dajkák is segítik. Az óvodai élet megszervezését az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdjével, a pedagógiai asszisztens segítségével és a dajka összehangolt munkájával végzi.

A nevelőtestületre jellemző a nyitottság, a módszertani megújulásra törekvés, a szakmai önképzés igénye. Óvodapedagógusaink olyan emberi értékekkel és magas szakmai tudással rendelkeznek, akik fel tudják vállalni a belső húzóerő szerepét.

A nevelőtestület és a pedagógiai munkát közvetlenül segítő alkalmazottak létszámadatai, képzettségi mutatói-kompetenciái a pedagógiai program mellékletét képezik.

Humán erőforrással kapcsolatos feladatok:

Igazgató esetében:

- az intézmény vezetése,
- a hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a fenntartóval a személyi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.

Dolgozók esetében:

- a humán erőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat jelzik a vezető, illetve a helyettes számára
- a vezetők kellőképpen felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzéseinek feladataira.

Sikerkritérium:

- a gyermekcsoportok neveléséhez, gondozásához szükséges pedagógus és nevelő-oktató munkát segítő dolgozók létszáma megfelelő
- végzettségük, képzettségük megfelel a nevelő-oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak.

A pedagógus életpályával kapcsolatos célkitűzéseink:

- pedagógusok felkészítése a portfólióíráásra, minősítésre, tanfelügyeletre házi és egyéb továbbképzések keretében
- szakmai-pedagógiai szolgáltatások, szaktanácsadások igénybevétele
- önértékelés feladatainak segítése, szakmai segítségnyújtás
- önálló információszerzés, rendszeresen tájékozódás a legújabb eredményekről
- a megszerzett tudás átadása a nevelőtestületen belül (belső tudásmegosztás)
- jó gyakorlatok gyűjtése, alkalmazása, továbbadása
- IKT eszközök célszerű használata az óvodai nevelés, képességfejlesztés, önképzés terén
- a pedagógus a kapott visszajelzések alapján legyen képes megújulni, használja azokat szakmai fejlődése érdekében (önelemző gondolkodás-reflexió).

A **pedagógiai asszisztens, dajkák** szakmai fejlesztésének, folyamatos továbbképzésének célja munkaköri feladatainak minőségi szinten való ellátásának segítő támogatása: a gyermekekkel, óvodapedagógusokkal, a közvetlen munkatársakkal, és a szülőkkel való kapcsolat eredményességének területein.

Sikerkritérium:

Korszerű ismeretekkel rendelkező, a kor kihívásaihoz, változásaihoz alkalmazkodni tudó, stabil értékrenddel rendelkező alkalmazottak az intézményben.

Az intézményi vezetés az óvoda minden dolgozójától elvárja:

- szakszerű és pontos munkavégzést
- a gyermekek mindenekfelett álló érdekeinek megvalósítását
- az óvoda Nevelési Programjának és szabályzatainak ismeretét, valamint a dokumentumokban megfogalmazottak betartását
- a szeretetteljes óvodai légkör biztosítását
- a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítését (kompetencia alapú neveléssel)
- gyermeki személyiség életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének figyelembevételét, az integrációval, inkluzív neveléssel kapcsolatos elvek elfogadását és azok gyakorlati alkalmazását
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységek végzését, különös tekintettel a szabad játéokra, a hagyományápolásra, a szlovák nyelvi nevelésre, közösségépítésre

- az intézményi önértékelési rendszer működtetésében való aktív részvételt, a pedagógiai-, szakmai munka fejlesztésének érdekében.

4.2. Az óvoda tárgyi feltételei

Az óvoda Pedagógiai Programjának megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezik. Fontos számunkra, hogy a gyermek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiváltak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

A helyi adottságokhoz igazodva igyekszünk megteremteni a gyermekek számára megfelelő, inspiráló, egészséges és esztétikus környezetet.

Az épület és a felszerelések a gyermekek biztonságát, kényelmét és fejlődését biztosítják.

A kompetencia alapú neveléshez szükséges eszközök minden csoport számára adottak.

Integrációs nevelésünk maradéktalan megvalósítását segíti, hogy megfelelő minőségű és mennyiségű, speciális mozgás, és képességfejlesztő eszközökkel rendelkezünk.

Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít a munkatársaknak, illetve lehetőséget teremt a szülők fogadására.

Az udvar célszerűen berendezett, lehetőséget ad az egészséges életmódra való neveléshez, a szabadban végezhető természetes mozgásigény kielégítéséhez. Udvari eszközeink korszerűek, EU komfortosak.

Az óvoda hosszú éveken át saját konyhát működtetett. 2014. szeptember 1-jétől a fenntartó döntése értelmében tálaló konyhát üzemeltet, külső szolgáltató látja el a gyermekétkeztetéssel kapcsolatos feladatokat.

A konyha HACCP rendszerrel üzemel. Esztétikus főző-, tálalóeszközökkel rendelkezik a gyermeklétszámnak megfelelően.

4.3. Az óvodai élet megszervezése

4.3.1. Csoportszervezés

A csoportok összetételét a felvett gyermekek életkora és az óvoda helyi adottságai is befolyásolják.

Kialakítunk részben osztott-, és vegyes csoportot is a beíratott gyermekek és a pedagógiai elvek figyelembevételével.

A csoportbeosztásnál különös figyelmet fordítunk a csoportok arányos terhelésére, a hátrányos helyzetű, valamint az SNI gyermekek integrációjának elősegítése érdekében. Figyelembe vesszük speciális igényeiket, valamint a csoportban dolgozó óvodapedagógusok végzettségét is.

A mindennapi élet megszervezésénél szükség esetén gyógypedagógus, logopédus és gyógytestnevelő segíti a rászoruló, illetve SNI gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs ellátását. A foglalkozások számának meghatározásánál a Szakértői véleményben meghatározott óraszám és az azon résztvevő gyerekek száma a meghatározó.

4.3.2. Napirend

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez leginkább megfelelő napirend biztosításával végezzük munkánkat.

Napirendünket a folyamatosság, rugalmasság, tág időkeretek alkalmazása jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. A ritmikusan, rendszeresen visszatérő tevékenységek sora érzelmi biztonságot nyújt a gyerekek számára.

6 órától - 8 óráig:

játék a szabadban, a csoportszobában

8 órától - 8 óra 30 percig:

reggeli

8 óra 30 perctől - 11 óra 30 percig:

játék, szabad mozgás, közben 5-45 perces csoportos foglalkozások, differenciált tevékenységek, változatos szervezeti formában

11 óra 30 perctől - 12 óra 30 percig:

készülődés az ebédhez, ebéd, délutáni alvás, pihenés előkészítése

12 óra 30 perctől - 15 óráig:

mese, pihenés, alvás

15 óra - 15 óra 30 percig:

folyamatos felkelés, tisztálkodás, uzsonna

15 óra 30 perctől - 17 óra

játék, amíg az idő engedi mindig az udvaron

Az óvodában a gyermekekkel délelőtt történő foglalkozások, tevékenységek mindegyikét kizárólag óvodapedagógus irányítja.

4.3.3. Heti rend

A heti rendben a napirendhez hasonlóan vannak visszatérő stabil, a rendszerességet, a szokásokat alapozó tevékenységek, ugyanakkor lehetőség van az óvodapedagógusok döntése alapján a rugalmasságra.

A heti rend összeállításánál figyelembe vett tényezők:

- helyi tárgyi és személyi adottságaink
- a tanulás szervezésének a rendszere
- a csoport kor szerinti megosztása.

A vegyes csoportban a nagycsoportos korú gyermekeknek felajánlott tevékenységek - differenciált formában - a kisebbek számára önként választható tevékenységeket jelentenek. Az eredményes iskolakezdés érdekében a tanköteles gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a saját csoportjukban differenciált nevelésben vesznek részt.

4.3.4. Gondozás

Óvodai életünk szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Óvodapedagógusaink a dajkákkal együtt a gondozás folyamatában is nevelnek, építik kapcsolataikat a gyermekekkel, segítik önállóságukat. (Részletesen lásd a 3.1.1. alatt)

4.3.5. A nevelés tervezése

Tervezőmunkánk alapja az óvoda helyi Pedagógiai Programja, valamint a kompetencia alapú óvodai nevelési program.

A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését a törvényben meghatározott dokumentumokon vezetjük. Az óvoda Pedagógiai Programja nyilvános, melyre az összes általunk használt dokumentáció épül.

A nevelési és tevékenységi tervek, projektervek a csoportnaplóban kerülnek rögzítésre, az országosan kötelező oviKRÉTA felületén.

A pedagógusok IKT eszközök használatával törekednek a minőségi adminisztrációs munkavégzésre: az intézmény elektronikus naplókat vezet.

4.3.6. A gyermeki fejlődés nyomon követésének dokumentációja

Gyermekeink megismerését és fejlesztését a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített feljegyzések, dokumentumok is szolgálják.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése az egyéni fejlődési ütemet rögzíti, melyet a fejlődési naplóban az oviKRÉTA rendszer erre kialakított felületén fél évente rögzítünk. Minden jelentős változásról a szülőket rendszeresen tájékoztatjuk. A fejlődésre vonatkozó információk tudomásulvételét a szülő aláírásával dokumentáljuk.

Amennyiben a fejlődés nagymértékű elmaradását tapasztaljuk, az illetékes szakszolgálatokhoz fordulunk vizsgálat kérése céljából.

Egyéni fejlesztési tervet akkor készítünk, ha a gyermek egyéni fejlődési ütemében nagymértékű hiányosságokat vagy akadályoztatásokat tapasztalunk, illetve, ha a gyermek a tankötelezettség megkezdésére halasztást kapott. A terv elkészítése és a megvalósítás figyelemmel kísérése az óvodapedagógus/gyógypedagógus feladata.

(A gyermekek fejlődésének nyomon követésére használt dokumentumok a Pedagógiai program mellékletében található.)

4.4. Az óvoda kapcsolatai

Kapcsolataiban óvodánk nyitott és kezdeményező.

4.4.1. Óvoda – család

A gyermek a családban nevelődik, az óvoda kiegészítője a folyamatnak. A családi körülmények változásai miatt sajnos sok esetben az óvodára hárul a fejlődésben történő lemaradások pótlása. Munkánk során figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során az intervenciók gyakorlatot alkalmazzuk. (a segítségnyújtás módját a családhoz igazítjuk)
Célunk az, hogy a szülő és óvoda együttműködő partnerként vegyen részt a nevelés folyamatában.

A szülőkkel való kapcsolattartásban mindig szem előtt kell tartani:

- teljes titoktartást a beszélgetésekről
- kölcsönös tisztelet és a bizalom megalapozását.

Amennyiben a család nem képes betölteni a társadalmi normák által meghatározott funkcióját, abban az esetben óvodánk feladata a családgondozás által a meglévő funkciók megtámogatása, továbbá szakmai támaszrendszer kiépítése. /Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Pedagógiai Szakszolgálat, egészségügyi intézmények/

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái:

Szülők-pedagógusok együttműködési formái:

Szülői értekezletek: évente 4 alkalommal, illetve szükség esetén több alkalommal is. (nevelési év elején az új gyermekek szüleinek/összevont szülői értekezlet/, valamint 3 alkalommal csoportonként)

Célunk a szülők megismerése, bevonása az értekezletek folyamatába.

Csoportot érintő témák, események megbeszélése, szükség esetén szakemberek bevonása az együttműködésbe.

Fogadóóra: havi rendszerességgel előzetes egyeztetés szerint.

Célunk a gyermek fejlődéséről szóló folyamatos tájékoztatás, betekintés biztosítása a gyermek dokumentációjába.

Szülők - pedagógusok – gyermek együttműködési formái:

Óvodai beíratás: első találkozás az intézménnyel, betekintés a csoportok életébe

Családlátogatás: évente az új gyermekek fogadása előtt, illetve probléma esetén

Anyás beszoktatás: a beszoktatás első napjaiban a gyermek a szülővel együtt részt vesz a csoport tevékenységeiben, majd fokozatosan növeljük a szülő nélkül töltött időtartamokat a gyermek egyéniségéhez igazodva.

Nyílt napok: évente 1-2 alkalommal

Közös rendezvények, ünnepek: alkalomszerűen

A kapcsolattartás formái, melyek lehetőséget biztosítanak a család elvárásainak megfelelően a folyamatos kapcsolattartásra:

- **Családlátogatások:** Célja, hogy a gyermek közvetlen környezetét megismerjük. Lehetőségünk van egyéni beszélgetésekre, a családi szokások, sajátosságok megismerésére. Az óvodapedagógus számára kötelező feladat, amennyiben a szülők a felajánlott látogatást lehetővé teszik.
- **Beszoktatás:** A beszoktatás során óvodánk figyelemmel van a gyermekek által korábban átéltek jellemzőire, az ebből adódó egyéni különbségekre.

Óvodánkban szem előtt tartjuk, hogy az óvoda elfogadása függ a családtól (anya-gyermek kapcsolata), az óvodapedagógusok illetve a gyermekek személyiségétől, a gyermek előzetes elválási élményeitől, önállósági fokától. A befogadást megelőzően a családokkal megismerkedünk (családlátogatás), ezzel is megkönnyítve az új környezethez való alkalmazkodást.

Fokozatosan érkeznek a gyermekek az óvodába. Lehetőséget adunk a szülővel közös óvodalátogatásra. Az egyedül maradás idejét lehetőség szerint fokozatosan növeljük.

A SNI gyermeket nevelő családok esetében ezt a folyamatot a gyógypedagógus feladata segíteni, támogatni.

- **Fogadóórák:** Alkalmat adnak a gyermek és a közvetlen környezetével kapcsolatos információk cseréjére. Fogadóórákon tájékoztatjuk a szülőket gyermekük fejlődéséről, szükség esetén tanácsot adunk, segítséget nyújtunk. Fogadóórát havi rendszerességgel, illetve szükség esetén alkalmanként is tartunk.
- **Hagyományaink, ünnepeink:** Az óvodában rendezett ünnepek, közös programok lehetőséget teremtenek a család és az óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére. Az együttlétek nemcsak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megszervezett kirándulásokat, sportprogramokat, kulturális eseményeket és az azokra való felkészülést, valamint játszóházakat.
- **Szülői értekezlet:** Megismertetjük a szülőkkel szokásainkat, hagyományainkat. Ismertetjük a napirendet, heti rendet, óvodai életünket. *Előkészítjük a befogadó csoportba érkező SNI gyermek fogadását. Megfelelőképpen tájékoztatjuk a szülői közösséget a fogadás körülményeiről, és annak gyakorlatáról.*

- **Nyitott óvoda:** A szülők a Házirendben megfogalmazottak alapján hozhatják és vihetik el gyermekeiket a napirend zavarása nélkül. Fontosnak tartjuk a szülőkkel a napi kapcsolattartást, nyílt napjainkon a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre.
- **Faliújság, óvodai honlap, egyéb internetes hálózati fórumok:**
Ezen kommunikációs eszközök használatával a szülők tájékoztatása, az információáramlás napi szinten is biztosított. Az óvodai zárt Facebook csoportok működési elveit a Házirend melléklete tartalmazza.

A felsoroltakon kívül folyamatosan mérjük a kapcsolattartás formáira, tartalmára vonatkozó szülői elégedettséget, és törekszünk új formák keresésére. Pl. drámapedagógia és IKT eszközeinek alkalmazása
Intézményünkben Szülői Közösség működik, melyen keresztül a szülők érvényesíthetik véleményezési jogkörüket a törvényi előírásoknak megfelelően.

4.4.2. Óvoda – Bölcsőde

Intézményünkben 2007. évtől működik bölcsődei csoport az óvoda épületén belül önálló szakmai egységként.
Egymás kompetencia határainak figyelembevételével a kapcsolat szoros a két intézménytípus között. A bölcsődéből érkeznek a gyermekek az óvodába, így fontos egymás munkájának ismerete, tiszteletben tartása.

A bölcsődei csoportból érkező gyermekek hamarabb alkalmazkodnak az új körülményekhez, számukra nem oly ismeretlen óvodai életünk.
Az átmenet megkönnyítése érdekében a következő feladatokat tartjuk szem előtt:

- bölcsődések meglátogatása csoportjukban
- közös ünnepek, rendezvények (játsszóház)
- részvétel a bölcsődei szülői értekezleten
- szakmai találkozások szervezése a kisgyermeknevelőkkel, az egymással szemben támasztott elvárások közelítése érdekében
- közös szakmai képzések, rendezvények.

4.4.3. Óvoda - Iskola

A helyi iskolával közvetlen kapcsolatot tartunk, mely megkönnyíti az óvoda-iskola átmenet nehézségeit a gyermekek és a szülők számára.
Ehhez a következő kapcsolattartási formákat alkalmazzuk: óvodapedagógusok-tanítók közös szakmai megbeszélései, iskolalátogatás, közös munka-, és játszódélutánok szervezése, a tanítók szülői értekezleten való részvétele, az óvodapedagógusok óralátogatásai (iskolássá vált gyermekekhez), iskolások előadásai az óvodában, közös szereplések, ünnepek, versenyeken való részvétel.

Célunk, a zökkenőmentes átmenet biztosítása, valamint, hogy az iskolára

alkalmassá tegyük gyermekeinket.

Ennek érdekében a következőket tesszük:

Az óvoda és az iskola egyaránt a kompetencia alapú nevelés és oktatás elméleti és módszertani eszközeit használja. Az iskola épít az óvodában folyó nevelő-fejlesztő munkára. Pedagógusaink gyakori kapcsolatot tartanak a helyi iskola nevelőivel.

Kompetencia alapú nevelési programjaink egymásra épülnek. Helyi önálló innovációként az egész évet átfogó óvoda-iskola átmenetet dolgoztuk ki és valósítjuk meg.

A program részét alkotják:

- a közös rendezvények (szüreti felvonulás, Mihály nap, Márton nap, Falukarácsony, nemzetiségi rendezvények és nemzeti ünnepek)
- közös szakmai tanácskozások, továbbképzések, értekezletek, szülői értekezletek stb
- Manó Tanoda (a tanítónő ismerkedik az óvodai tevékenykedtető módszerekkel, és a leendő iskolásokkal).

Gyógypedagógus a sikeres átmenet biztosítása érdekében az eddig végzett munkájáról tájékoztatja az iskola befogadó pedagógusait és a fejlesztő munkában részt vevő szakembereket.

Figyelemmel kísérjük az iskolába került gyermekeink fejlődését.

4.4.4. Szakszolgálatok

A) Pedagógiai Szakszolgálatok

Óvodánk az Alapító Okiratában foglaltak szerint végzi a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését. A feladat ellátásához nélkülözhetetlen a rendszeres kapcsolattartás és konzultáció, különösképpen az intézmény gyógypedagógusa részéről a szakszolgálat munkatársaival (EGYMI).
/nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, szakértői bizottsági feladatok, fejlesztő nevelés/

B) Pedagógiai Szakmai Szolgáltatók

Pedagógus továbbképzések, előadások, konferenciák szervezése, lebonyolítása.
Szakmai tanácsadások igénybevétele.

C) Gyermejkölési Szolgálatok

Az óvoda gyermekvédelmi felelősének és minden pedagógusunknak fontos feladata a gyermekvédelem, a megelőzés, a segítségnyújtás.
A szolgálat munkatársaival a gyermekvédelmi felelős tartja a közvetlen kapcsolatot (esetmegbeszélések, közös családlátogatások, előadásokon, rendezvényeken való részvétel).

D) A nemzeti, etnikai és migrációs szervezetek

A szervezetekkel való együttműködés az adott nemzetiségből érkező gyermekekkel kapcsolatban: információgyűjtés, szokások, hagyományok megismerésére való törekvés.

4.4.5 Egészségügyi intézmények

Intézményünk a hatályos rendeleteknek megfelelően kapcsolatot tart a védőnővel. Ő végzi a preventív munkát, a kötelező szűréseket, illetve szükség szerint látogatja óvodánkat. Az óvoda dolgozóinak feladata a feltételek biztosítása, a szülők tájékoztatása, és a gyermekek együttműködésének elősegítése.

Gyermekeink évente fogorvosi szűrésen vesznek részt.

Tartósan beteg, diabéteszsel élő gyermekek ellátása során együttműködünk az ellátásban részt vevő tagokkal (szakorvosok, egészségügyi szolgáltatók), törekszünk az intézményi ellátás során az egészségi állapotuknak megfelelő, biztonság megteremtésére.

4.4.6. Közösségi ház, könyvtár

Kapcsolatunk folyamatos. A Közösségi Ház gyermekműsorait, kiállításait, nemzetiségi műsorait figyelemmel kísérjük, illetve lehetőség szerint részt veszünk a szervezésben, lebonyolításban. (ünnepi műsorokon való szereplések, gyerekmunkák kiállítása).

Évente látogatjuk a könyvtári hét programjait.

4.4.7. Tájház, Múzeum

Fontos feladatunknak tartjuk, hogy gyermekeink megismerjék falunk nevezetességeit, néphagyományait. A hagyományok, népszokások ápolása, értékeinek megőrzése, továbbadása később a csoportra, óvodára jellemző hagyománnyá válhat.

Kompetencia alapú nevelés innovációja:

- Múzeumpedagógiai foglalkozás keretében kerül megrendezésre évente a húsvéti játszóház, melynek helyszíne a Tájház és környéke.

4.4.8. Sportcsarnok

Alkalmanként élünk a Sportcsarnok adta lehetőségekkel.

4.4.9. Egyházakkal való együttműködés

Az óvodás gyermekek számára szülői igény szerint a történelmi egyházak által nyújtott hittan szakképzett hitoktatóval szervezhető. Az óvoda helyet biztosít a hitoktatáshoz és segíti a hitoktatásra való jelentkezőt, valamint az azon való részvételt. Az intézmény szellemisége biztosítja a hit megélésének lehetőségét.

Időszakonként közös programokon is részt vesznek, egymás rendezvényeire

meghívják a szülőket, gyermekeket, pedagógusokat, hitoktatókat.

Az intézmény nyári zárva tartása alatt az egyház nyári tábort szervez a gyermekek számára, ezzel is segítve a szülők munkavégzését.

4.4.10. Önkormányzat és Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat

Olyan pozitív kapcsolat kiépítésére és fenntartására törekszünk, amelynek alapja az együttműködés és a megfelelő információáramlás. Ehhez a következő kapcsolattartási formákat alkalmazzuk: kölcsönös információáramlás, tájékoztatás az óvodát érintő kérdésekben, intézményvezetői beszámolók, ismertető küldése óvodai eseményekről, rendezvényekre való meghívás, vezetői önértékelés és intézményi önértékelés keretében partneri igény és elégedettség mérések.

Szlovák nyelvi nevelésünket segíti és támogatja a Vértesszőlősi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat. Rendszeresen részt veszünk a nemzetiségi rendezvényeken, a Nemzetiségi Önkormányzat által szervezett továbbképzéseken. Nemzetiségi rendezvényeinkre, ünnepeinkre meghívjuk az önkormányzat képviselőit.

A Nemzetiségi Önkormányzat véleményezi a hatáskörébe tartozó dokumentumainkat.

4.4.11. Külhoni magyar óvodák

Kapcsolatépítésre törekszünk a Kárpát medencei magyar nyelvű intézmények közül azokkal, amelyekkel a település kapcsolatot ápol (testvértelepülés) illetve az itt lakóknak érzelmi kötődésük van. Ennek alapján együttműködünk, és szakmai kapcsolatot ápolunk az Udvardi magyar óvodával és a Gyimesbükki Dani Gergely Általános Iskola és Óvoda nevelői közösségével. Eszközökkel, berendezési tárgyakkal, játékokkal, könyvekkel, illetve szakmai anyagokkal segítjük egymást.

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

5.1. Játék

A játék a gyermek személyiségének tükrözője, fejlesztésének legfőbb eszköze, melyben komplex nevelés megvalósítása lehetséges.

A gyermek számára a játék a legfontosabb tevékenység, magát az ÉLET tanulását jelenti, ahol az ismereteket önmagáról, a külvilágról, a legrövidebb időn belül megszerezheti, elfogadhatja vagy elutasíthatja és variálhatja.

Mindehhez a gyermeknek kezdettől fogva szüksége van a felnőttre, - hiszen nem a játszani tudás képességével érkezik a világra - aki játékeszközöket, lehetőségeket biztosít, olyan szituációkba juttatja, melyből meríthet, partner a játékban vagy "tanúja" a játéknak.

A gyermek szabad játéka: a gyermek önmegvalósító törekvésének kizárólagos formája, melyet egyedüli vagy társakkal való közös játékban valósít meg.

Feladataink:

- olyan napirend biztosítása, mely biztosítja az egész napos, folyamatos, szabad játék lehetőségét. (hely, idő, eszköz, megfelelő légkör)
- minden gyermeki játéknak létjogosultsága van, még ha az a felnőtt számára oly jelentéktelennek tűnik is. (gyermeki játék tiszteletben tartása)
- az alkalmazkodás érdekében segítjük őket a problémahelyzetek önálló megoldásában
- mérlegeljük a segítségadás szükségességét és módját
- támasznyújtó magatartásunkkal az önálló játék továbbvitelét szolgáljuk, csak akkor válunk részeseivé játékaiknak, ha arra ők kér meg bennünket
- tudomásul vesszük, hogy a játékfajták nem léteznek tisztán
- (gyakorló, szerep...) s egyikük sem alacsonyabb rendű a másiknál a gyermeki játék tükrében
- minden anyagot, eszközt bátran felhasználhat játékában, ha az önmagára és társaira nem veszélyes
- elfogadjuk, hogy a jóízű játék "ésszerű" rendetlenséggel jár
- játékokat az óvónőkkel megbeszélve hozhat otthonról - és haza is vihet
- segédanyagként használjuk a Kompetencia alapú óvodai nevelési program játékkészletét.

Kompetencia alapú nevelés innovációja projekt módszerrel:

„Mihály napi mulatság” Népszokásokkal gazdagított játékos tevékenységek

„Gyere velem!” Drámapedagógia az óvodában „jó gyakorlata” – adaptáció

„A kompetencia alapú nevelés egyik fő célja, hogy a gyermekek pontosan tudják kifejezni magukat, erősödjön empátiás képességük, finomodjon esztétikai érzékenységük, értsék, szeressék, óvják, tiszteljék a világot, amiben élnek.” Célkitűzésünk érdekében felhasználjuk a „Jó gyakorlat” során elsajátított drámapedagógiai játékokat, módszereket.

Integrációs nevelés feladatai/játék/:

A SNI gyermekek játéktevékenysége akadályozottságuk jellegénél és fokánál fogva más-és más, olykor igen eltérő ép kortársaiktól.

Játékfejlődésük előmozdítása érdekében feladataink:

- *a játék minden fajtájában nagy szerepe van az utánzásnak, melyekben a SNI gyermekek részére az ép gyermekek megfelelő példát tudnak nyújtani. Ez a szerep pozitív élménnyel gazdagítja a gyermekek személyiségét*
- *nagyon fontos egy ilyen összetételű csoportban az egymás játékaiknak, alkotásainak megbecsülése*
- *a lehetőség megadása a pozitív és negatív élmények "kijátszására"*
- *az egészséges versenyszellem speciális kialakítása*

- *törekszünk arra, hogy a SNI gyermekek is - lehetőségük szerint - mindenfajta játéktevékenységben részt vehessenek*
- *odafigyelünk arra, hogy megfelelő mennyiségű, valóság-hű játékeszközt biztosítsunk számukra /elvonatkoztatás nehezítettsége miatt/.*

5.2. Verselés, mesélés

Vers - Mondóka

Az óvodai életet sokféle tevékenységgel lehet változatosabbá tenni, kiváltképp, ha az olyan tevékenységforma, mely természetes igénye a kisgyermeknek (hiszen minden mozgását ritmikus "beszéddel" kíséri). A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást.

Célunk, hogy az óvodai beszéd színesebb, változatosabb, a versmondás gyermekibb legyen.

Feladataink:

- a meséken keresztül mutatjuk meg a gyermekeknek a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat
- kisgyermekeknek szóló verseket, rigmusokat, népi dajkai mondókákat, ritmikus szólásokat használunk munkánk során
- különbséget teszünk a gyermekek számára könnyen és szívesen utánunk mondható és a csupán meghallgatásra való szövegek között
- a versmondást összekapcsoljuk a mozgásos és egyéb játékokkal, hogy életszerű legyen
- játék közben élünk azzal, hogy a magunk kedvenc verseit, mondókáit megismertessük és megszerettessük gyermekeinkkel
- (életkor, nem, létszám, a játszóhely adottsága, a hangulat szerint válogatunk.)
- tréfás szólásokat, rigmusokat vegyítünk a gyermekekkel, felnőttekkel folytatott társalgásba, így tesszük szívesebbé az élőbeszédet.

"A mese az anyanyelv zenéje és észjárása"

A mese éppúgy, mint a játék, örömforrás a gyermek számára. A mesék fontossága abban rejlik, hogy építik a gyermek énjét, cselekvéskészségét, önazonosságát, összetartó anyanyelvi beszédét és azok mögöttes tartó szerkezetét. A belső képteremtést erősítik, kultúrát adnak át.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb eszköze.

Azért, hogy a mese betölthesse fent megfogalmazott jelentőségét, a következő feladatokat jelöltük meg magunk számára:

- minden óvodapedagógus megfelelő repertoárral rendelkezzen. Döntő többségét a magyar népmesék, népi hagyományokat felelevenítő

mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág köréből válasszuk ki, hiszen ezek nyelvezete, képvilága leginkább megfelelő a kisgyermek számára. Ezen kívül válogatunk a klasszikus, a kortárs, a magyar és külföldi irodalmi művekből is

- igyekszünk minél több mesét könyv nélkül megtanulni. Mesét mondani, hallgatni az egyik legérdekesebb, szinte ünnepi óvodai élmény
- mesehallgatásra mindennap sort kerítünk
- jó mesélés csak csendben, nyugodt, oldott légkörben valósítható meg
- a mesehallgatás szabályait elfogadtatjuk a gyermekekkel
- mesehallgatáskor csöndben vagyunk, nem zavarjuk egymást és a mesélőt
- gyermekeinket is biztatjuk a saját vers és mesealkotásra, a mese elmondására, megjelenítésére. (bábozás, ábrázolás, mese eljátszása...)

Integrációs nevelés feladatai: / vers-mondóka/

Gyermekek a beszédtanulás különböző fokán állnak, nyelvhasználatuk pontatlan. A beszédindításban, fejlesztésben jelentős szerepe van az egyszerű mondókáknak, verseknek, melyeket ritmikus utánzó gyakorlatokkal kísérünk.

A SNI gyermekek számára fejlettségüknek leginkább megfelelő leporellókat, képeskönyveket biztosítunk.

A bábozás, mint tevékenység különösen erős fejlesztő hatással bír a SNI gyermekekre, ezért gyakran élünk a bábozás lehetőségével.

5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz és a különböző - állami, egyházi, jeles - ünnepekhez fűződik.

A zene képes felkelteni és fokozni az aktivitást, szabályozni feszültséget, indulatokat kelt és levezet, nyugalmat teremt, a legkülönbözőbb érzelmeket mobilizálja. Serkenti a képzeletet, a képzettársítást, az emlékeket, befolyásolja a közérzetet, alakítja a viselkedést. Mindezek mellett jelentős az esztétikai hatása.

A zene által a személyiség olyan részei is megérinthetők, melyeket a szavak nem érnek el. A ritmus, a dallam, dinamika, forma mind nonverbálisan fejtik ki fejlesztő hatásukat.

Az ének-zenei ízlésformálásban fontos, hogy miből válogatunk. A zenei nevelés hatása szerteágazó, (az énekes játék, népi gyermekdal, ölbeli játékok, klasszikus és modern zeneirodalom művei) által nemcsak zenei készségeik fejlődnek, hanem a gyermekek teljes személyisége is. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Feladatunk:

- a zenei érdeklődés felkeltése, zenehallgatóvá nevelés
- zenei képességek fejlesztése, (ritmus, éneklés, hallás, mozgás)
- ritmushangszerekkel való ismerkedés
- zenei kreativitás, mint örömforrás (hangszeres improvizáció, önkifejező

- mozgások, a zene vizuális megjelenítése)
- merítünk a kompetencia program Zenevarázs gyűjteményének zenei játékaiból
- zenei néphagyományok, nemzetiségi hagyományok megismertetése, ápolása,
- néptánc, népi játékok megismerése, együttmozgás örömeinek felkeltése
- felnőtt minta nyújtása az éneklés, zenélés terén.

Integrációs nevelés feladatai/ének, zene, énekes játék/:

A zenélés minden formája hat a gyermeki személyiségre és segíti a kognitív funkciók fejlődést, a tanulási folyamatokat. A beszéd s majdan az írás képessége hatékonyan fejleszthető a zenével, ezért igen nagy a jelentősége a diszlexia, és diszgráfia prevencióban.

Figyelembe vesszük, hogy számukra nehezített lehet: a ritmus és a tempó érzékelése; az esetleges légzési és artikulációs problémák az éneklésben jelenthetnek akadályt; a térforma-alakítása, mivel mozgásuk lassabb, célmozgásuk, koordinációjuk pontatlanabb, térérzékelésük gyengébb lehet.

A körjátékok támogatják a társas kapcsolatok alakulását, biztosítják az együttjátszás örömeit, a szabályok betartását, kommunikációt, és a zenei képességek fejlődését.

Feladatunk:

- *a gyermekek számára minél több és változatos zenei élmény és alkalom biztosítása*
- *ritmushangszerekkel való megismerkedtetés*
- *a zene mozgásban való megjelenítése.*

5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tevékenységeken keresztül tudatosan figyelünk az esztétikai nevelés sokrétű lehetőségeire, az ábrázoló tevékenységek szervezésére és irányítására. A közvetlen környezet állandó inger jelent a gyermekek számára, ezért nélkülözhetetlen, hogy esztétikus, funkciójában is szép környezetben nevelhetjük őket.

A gyermekek sokoldalúságához hozzátartozik az esztétikai fejlettség. Az ábrázoló tevékenységekkel hozzásegítjük őket ahhoz, hogy minél mélyebben, és sokrétűbben megismerjék az őket körülvevő tárgyakat és világot.

Az alkotó tevékenység a belső képek gazdagítására épül.

Feladataink:

- **igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, az esztétikai élmény befogadására**
- **élményekből, tapasztalatokból táplálkozó alkotómunka egész napos lehetőségének a megteremtése**

- ismerkedés a népművészeti elemekkel, műalkotásokkal, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal
- a tehetséges gyermekeket bátorítjuk, alkotásaikat közösségi rendezvényeken kiállítjuk, illetve pályázatokon nevezzük
- a gyermekek megismertetése a különböző anyagokkal és a kézimunka technikai alapelemeivel
- eszközhasználatuk, finommotorikájuk fejlesztése a különböző munkafolyamatokban és technikákon keresztül
- rajzos terek, műhelyek létrehozása
- esztétikai élmény fokozása a különböző művészeti ágak bevonásával (zene képi megjelenítése)
- a gyermekek megismertetése a különböző anyagokkal és a kézimunka technikai alapelemeivel
- előtérbe helyezzük a természetes anyagok felhasználását, új megoldások keresésére törekszünk a környezettudatos gondolkodás és a fenntarthatóságra való nevelés érdekében

Integrációs nevelés feladatai /vizuális nevelés/

Célunk, hogy az ép gyermekek mellett a SNI gyermekek is szívesen ábrázoljanak.

Feladatunk:

- *megteremteni az egész napos tevékenykedés lehetőségét-megismertetni a gyermekekkel (alapokról induló információk) változatos anyagokat, eszközöket, munkafogásokat, technikákat, az eszközökkel, anyagokkal szembeni félelmüket oldjuk*
- *minden problémás esetben használunk segédeszközt (pl. vastagabb rajzeszközt, csúszásgátló alátétet, papírlefogót stb.), de csak akkor adjuk ezeket a gyermekeknek, amikor az valóban szükséges és indokolt*
- *mindig biztosítunk elegendő időt, kielégítő feltételt, megfelelő eszközt és fokozott türelmet tanúsítunk. Sokkal tudatosabb tervezésre, lelassított folyamatokra, több időre, speciális módszerekre lehet szükségük*
- *a gyermekek valamennyi alkotását értéként kezeljük*
- *mindezekre a szülők figyelmét is felhívjuk.*

5.5. Mozgás, mozgásos játék

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának, valamint fejlesztésének eszközei.

Ebben a korban a gyermek tapasztalatait környezetéről leginkább a mozgás, a

mozgásos tevékenységek által szerzi. Az óvodáskor a hely- helyzetváltató - és finommotoros mozgáskészség tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza.

Kedvezően befolyásolja így az értelmi és szociális képességek alakulását is.

Feladataink:

- a mozgáskedv megőrzése, a mozgás megszerettetése
- egészséges életvitel kialakítása, egészségfejlesztő testmozgások biztosítása napi szinten
- mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészségek alakítása,
- testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése
- értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése.

Célunk: A természetes mozgás alakítása, fejlesztése, az állóképesség, az ügyesség, a gyorsaság, a test fizikai képességeinek növelése, erősítése érdekében.

Kiemelt feladatunk, hogy megőrizzük és felkeltsük a gyermek mozgáskedvét és tudatosan építsünk rá. A szükséges szabályok megtanítása mellett, az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez igazodunk.

Kompetencia alapú nevelés innovációja. Hagyományként évente megrendezésre kerül a Mihály Napi erőpróba-népszokások összekapcsolása mozgásos játékokkal.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység
- irányított mindennapos mozgásfejlesztés
- szervezett mozgásos tevékenység

Spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységek:

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének -pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség-fejlődésére.

Irányított mindennapos mozgásfejlesztés:

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, játékok, táncok melyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.

A mindennapos testmozgás a tornaszobában, a csoportszobában vagy az udvaron is megszervezhető.

Szervezett mozgásos tevékenység:

A rendszeres napi testmozgás anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlattal, melyek hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy-és kismozgások kialakulásához. A mozgásfejlesztésben az egyéni fejlettséget figyelembe véve, érzelmi motivációra építünk. Törekszünk arra, hogy a gyermekek jó hangulatban, jó közérzettel vegyenek részt a játékos mozgásban. Minden esetben biztosítjuk a megfelelő terhelést. Az ily módon kiváltott fizikai aktivitás előhívja és erősíti a szellemi aktivitást is. Az egészséges életmódot erősítő tevékenységeket lehetőség szerint a szabad levegőn, illetve a teremben eszközökkel és eszközök nélkül szervezzük.

Integrációs nevelés feladatai /mozgás/

Gyakori, gazdag mozgáslehetőség biztosítása a teremben, udvaron, egyaránt.

Az SNI gyermekek speciális mozgásfejlesztésben részesítése a gyógytestnevelő irányításával. A csoport mozgásos tevékenységeiben is részt vesznek, mozgásállapotuknak megfelelő gyakorlatokat végeznek, a többiekkel közösen mozognak, ügyelve természetesen a veszélyes helyzetek elkerülésére.

Természetesen használunk speciális fejlesztő eszközöket, tornaszereket az ép gyermekek esetében is. Egyaránt kihasználjuk azt a lehetőséget, hogy óvodánkban minőségileg jobb, mennyiségileg több mozgásfejlesztő eszköz áll rendelkezésünkre.

5.6. A külső világ tevékeny megismerése

Célunk, hogy a gyerekeknek a természeti és társadalmi környezetben szerzett sokoldalú és aktív tapasztalatai segítséget nyújtsanak abban, hogy koruknak megfelelően biztonságosan tudjanak tájékozódni az őket körülvevő világban. A társadalmi és a természeti környezetről kialakult képzeitek, fogalmaik a valóságnak megfelelőek legyenek. A környezet megismerése során szerezzenek matematikai tapasztalatokat, legyenek ismereteik a környezet formái, mennyiségi és téri viszonyairól. Ismerjék meg a szülőföld, az ott élő emberek, a helyi hagyományok, néphagyományok szokásait. Környezetükhöz, gyermektársaikhoz, a felnőttekhez való viszonyuk - elemi fokon - feleljen meg azoknak az erkölcsi követelményeknek, amelyeknek később felnőttként is meg kell felelniük.

Feladataink:

- megismertetni a gyerekekkel a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit. Tanulja meg ezek szeretetét és védelmét

- megéreztetni a felfedezés örömét, a gyermeki kíváncsiság, tudásszükséglet fenntartására való törekvés
- a kellő idő, hely, alkalom és eszköz biztosítása - közvetlen érzékszervi tapasztalatszerzés, a gyermekekkel közösen végzett megfigyelések, kísérletek során
- mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggések felfedezése, megtapasztalása játékos formában
- a gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése
- környezettudatos magatartás kialakítása
- egyszerűbb összefüggések megláttatása
- a kompetencia alapú nevelési program módszertani ajánlásainak alkalmazása. (tématervjavaslatok)

Integrációs nevelés feladatai /külső világ tevékeny megismerése/

Az SNI gyermekeknek önmagukról, a környezetükről való ismerete olykor szerényebb megelőző tapasztalataik, és fejlettségi állapotukból adódóan (percepció, mozgás, kognitív területek érintettsége)

Ezért különösen fontos számukra:

- *a gyermekek minél több közvetlen és közvetett élményben részesüljenek*
- *időt hagyni az események és a megtapasztalt jelenségek feldolgozásár*
- *egy-egy témakört alaposan, minden oldalról megközelítve minél több érzékszerv bevonásával sokféleképpen feldolgozni*
- *egyéni, a differenciált képességekhez igazodó bánásmód alkalmazásával segítjük a gyermekeket*
- *a tevékenységeket, a képességek fejlesztését kiscsoportos (3-5 gyermek), vagy egyéni formában tartjuk, mert véleményünk szerint ez célravezetőbb, eredményesebb.*

5.7. Munka jellegű tevékenységek

A munka a gyerek mindennapi tevékenységének része, amely az óvodáskor folyamán egyre önállóbb helyet kap, formáiban és tartalmában egyre gazdagodik. Célunk, hogy a gyermekek saját személyükkel, a csoporttal kapcsolatban maguk végezzenek el minden olyan munkát, amelyre egészségük károsodása nélkül képesek.

Alapvető feltételei: munkaeszköz, munkalehetőség, megfelelő hely, idő és légkör biztosítása.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

Feladataink:

- a gyerekek önként, szívesen vegyenek részt a munkában
- érezzék a közösség érdekében végzett munka örömét, hasznát (naposság)
- a munkavégzés során szerzett ismeretek, tapasztalatok erősítése
- önkiszolgálásra nevelés. (testápolás, étkezés, öltözködés)

Integrációs nevelés feladatai/munka

Az SNI gyermekek számára a munka jellegű tevékenységekbe való bevonás örömforrás, mert érzik, hogy rájuk is számítanak, sikereik vannak, mely az önbizalmukat növeli. Az ép környezetbe való integrálódásukat nagymértékben segíti.

Feladataink:

- *minden gyermek elsődleges feladata a saját személyével kapcsolatos teendők elsajátítása, de lehetőség szerint adunk részükre alkalmi megbízatást, bevonjuk őket képességeik szerint a környezet gondozásába*
- *a gyermekek csak olyan munkafeladatokat végezzenek, amely megfelel fejlettségi sajátosságaiknak*
- *türelmesen kivárva, több időt hagyunk a munkavégzésre*
- *nem végzünk el helyettük semmi olyan tevékenységet, amelyre ők maguk is képesek csak annyit és abban segítünk, mely önállósodási folyamatot nem gátolja*
- *a munkafogások apró lépésekre bontva a műveleti sorrend megtartásával gyakoroljuk.*

5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai élet átfogó, folyamatos és alapvető feladata. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodai tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység. Az óvodai tanulás célja a gyermek kompetenciáinak fejlesztése, kihangsúlyozva a cselekvéses és felfedező tanulást. A gyermekek tanulásában kiemelkedően fontos szerepe van a manipuláció lehetőségének, ezért az érzékelést-észlelést és a mozgást összekapcsoljuk (többféle módszer, sokféle eszköz, megfelelő idő, átgondolt tervezés, szervezés).

Az óvodában a gyerekeket a kíváncsiság, a tevékenységi vágy motiválja a tapasztalat és ismeretszerzésre. A gyermekek tevékenységi vágyának kielégítése

az eredményes tanulás elengedhetetlen feltétele. Az óvodai tanulás a játék motivációs bázisra épül, mindvégig játékos jellegű marad. A tanulásra egyaránt jellemző a spontaneitás, illetve az irányítottság. Munkaformaként egyaránt alkalmazzuk a mikrocsoportos, kiscsoportos és egyéni formát is.

Feladataink:

- értelmi képességek, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- tapasztalatok bővítése, rendszerezése
- a megismerés, a tudni akarás vágyának felkeltése
- szándékos figyelem fejlesztése
- kreativitás erősítése
- élethosszig tartó tanulás megalapozása.

Feladataink a következő tanulási formákban valósulnak meg:

- utánzásos minta és modellkövetés, magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- pedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati problémamegoldás.

A tanulási folyamat értékelése során pozitív megerősítésre törekszünk, használjuk a differenciált értékelést és a jutalmazás sokféle módszerét.

Integrációs nevelés feladatai/ tanulás/

Az SNI gyermekek esetében a tanulás sokszor akadályokba ütközik, lassabb tempóban történik.

A tanulás folyamata, mozzanatai az ő esetükben minőségében, mértékében, a felhasználható eszközökben olykor eltér ép társaiktól.

Speciális terápiákra lehet szükség, ám sokszor az ép példa, és az apró megsegítés is elegendő. A speciális segítségnyújtás mértékét és módszereit a gyógypedagógus határozza meg.

Feladataink:

- *minden gyermeknél megkeresni az egyéni adottságokat, figyelembe véve az optimális terhelhetőségi szintet*
- *olyan tevékenységekre építeni, amelyek a gyermektől erőfeszítést igényelnek, de sikerrel meg tudja oldani őket*
- *utánzásra alkalmas helyzetek teremtése a tanulási folyamat során*
- *az érdeklődés, a figyelem fenntartása, az akarat, a tanulási szándék erősítése, személyre szabott motiváció alkalmazása.*

6. A PEDAGÓGIAI MUNKA VÁRHATÓ EREDMÉNYE

Arra törekszünk, hogy minden gyermek érje el az életkori sajátosságoknak megfelelő fejlettségi szintet a rugalmas beiskolázás érdekében.

Az iskolakezdés feltétele a testi, lelki és szociális érettség.

Az eredményes iskolai munkához szükséges:

- összerendezett mozgásfejlettség
- testséma ismerete
- megfelelő téri tájékozódás
- finommotoros koordináció
- nyelvi kifejezőkészség
- kommunikációs nyelvi kifejezőképesség
- szociális érettség
- alkalmazkodó és együttműködő képesség
- kudarc és sikertűrés
- tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók kialakulása
- elemi, fogalmi gondolkodás megjelenése

Integrációs nevelés várható eredménye:

Speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munkával érhető csak el az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szint.

7. SZLOVÁK NEMZETISÉGI NEVELÉS PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

7.1. Helyzetelemzés

Óvodánk 1959. óta nemzetiségi - szlovák - nyelven is nevelő intézmény.

A nemzetiségi nyelv, a hagyományápolás - hagyományőrzés nem egyszerű feladatunk. A családok közül - beleértve az "óslakosságot" - egyre kevesebben használják a szlovák nyelvet. Az óvodáskorúak főleg nagyszüleiktől, dédszüleiktől hallanak szlovák szavakat, tanulnak meg egy-két kedves verset vagy dalt. Szerencsés helyzetben vagyunk viszont, mert a környező településekből ideköltözők pozitívan értékelik a helyi hagyományokat.

Személyi feltételek:

Intézményünkben rendelkezünk a kétnyelvű (szlovák-magyar) nyelvi nevelés személyi feltételeivel. 5 fő óvodapedagógus rendelkezik szlovák nemzetiségi óvodapedagógus végzettséggel. Minden óvodai csoportban biztosított a nemzetiségi nyelv használata a magyar nyelvvel párhuzamosan.

Tárgyi feltételek:

Óvodánkban a szlovák kultúra és nyelv ápolását segítő eszközök használatával igyekszünk felkelteni a gyermeki érdeklődést a nyelvelsajátítás iránt.

Minden olyan eszközzel rendelkezünk, mely szükséges a hatékony nyelvi neveléshez.

Eszközeinket igyekszünk folyamatosan megújítani a kor követelményeinek megfelelően, és minden óvodai eszközt felhasználunk a megfogalmazott célok eléréséhez.

Törekszünk arra is, hogy minél több természetes szemléltetőeszközt használjunk (növények, gyümölcsök, állatok természetes környezetben való megfigyelése...).

A szlovák nyelvi nevelés eszközei a következők:

- **Nyomtatott segédeszközök:** szemléltető képek, táblák, szlovák nyelvű mesekönyvek, szlovák nyelvű verseskönyvek, foglalkoztatók, szótárak, szakmai könyvek, ismeretterjesztő irodalmi művek.
- **Audiovizuális eszközök:** magnetofon, CD, DVD lejátszó, videó, Tv, diavetítő, lemezjátszó, lemezek, filmek.
- **Játékeszközök:** babák, közlekedési eszközök, kártyák, főzőedények, bábok, fejdíszek, szerepjátékok eszközei.
- **Egyéb eszközök:** népviseleti ruhák (20 gyermek részére), felnőttek népviseleti ruhája, a kultúrkinccs megismerését segítő eszközök (régizásználati tárgyak, ruhák, népviseletes babák...).

7.2. A szlovák nyelvi nevelés célja, feladata

- a gyerekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a szlovák nyelv és a kultúra megismertetése
- a szlovák kultúrához kötődő hagyományok és szokások ápolása
- az iskolai nyelvtanulásra való felkészítés.

Az óvodapedagógusok számára elsődleges feladat az érzelmi biztonság megteremtése, ez a nyelvi nevelés elengedhetetlen feltétele.

A gyermekeket elfogadó és modell-nyújtó magatartása, a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetek biztosítják az utánnázson alapuló nyelvelsajátítást.

A szlovák kultúrkinccsből, az anyanyelv kultúrájából (irodalom, zene, népi játékok) tudatosan felépített tematika segíti a nevelést.

A nyelvi szituációk függvényében, a természetes nyelvtanulási eljárásnak megfelelően rugalmasan alakítjuk ki a csoportok heti-és napirendjét.

7.3. A nevelés tartalma

7.3.1 Nemzetiségi szlovák nyelvi nevelés

A nyelvi nevelés elsősorban a környezeti, irodalmi és zenei nevelésre épül. A gyermekek gyorsan elsajátítják az idegen nyelvet, könnyen, játékosan sok új ismeretet raktároznak el. A helyes kiejtést, az intonációt utánnázás útján sajátítják el, hiszen erős vágy él bennük az új ismeretek megismerése iránt.

Alapvető szituáció a nyelvtanításnál a játék, mert a játékkal lehet a gyermeket motiválni és aktivizálni. A dramatikus játékok, a bábozás élménye, a zene, a mozgás öröme az "idegen" nyelv megszerettetésének nélkülözhetetlen elemei.

A bábót nyelvi közvetítőnek tekintik.

De nemcsak a bábót, hanem a drámapedagógia eszközeit is segítségül hívjuk.

(hang, mimika, gesztus...)

A játék nemcsak motivációs tényező, hanem a gyakorlás, ismétlés és a szemléltetés eszköze is.

"Ne erőszakkal oktasd a gyermeket tanulmányokra, hanem játszva tanuljanak, már csak azért is, hogy jobban megfigyelhesd, melyiknek mire van hajlama."

(Platón)

Fejlesztési követelmények:

- értsék meg az óvónő példamondatait, kérdéseket, utasításokat
- a nyelvelsajátításban való aktív részvétel
- mondatmodellek, nyelvfordulatok helyes használata
- egyszerű kérdésekre egyszerű válaszadás, illetve egyszerű kérdésfeltevés.
- igyekezzenek kommunikálni a nyelven
- ismerjenek és tudjanak megnevezni személyeket és tárgyakat
- a környezeti témakörök kapcsolódnak a magyar környezeti témakörökhöz (család, testünk, állatok, növények...)
- az ének és irodalom anyaga igazodik az évszakokhoz és az aktualitásokhoz.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- pozitív érzelmi viszony a szlovák kultúra és nyelv iránt
- életkorának és egyéni képességeinek megfelelő szókinccs
- a megszerzett ismereteket tudja szlovák nyelven is közvetíteni
- tud tájékozódni kommunikációs helyzetekben
- ismeri az anyanemzet kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat, játékokat
- ismeri a helyi hagyományokat, szokásokat, azokat megtanulja megbecsülni és tisztelni.

7.3.2. Nemzetiségi kultúra, hagyományok megismerése, ápolása

Hagyományápolás, hagyományörzés tartalma és feladatai:

- A községben meglévő régi tárgyak, használati eszközök, népviseleti ruhadarabok gyűjtése.
- A Tájház eszközeinek gyarapítása.
- A Tájházzal való ismerkedés, az ott lévő tárgyak, valamint azok használatának megismerése. (rendszeres látogatás)
- Gyermekjátékok gyűjtése.
- Hangfelvételek készítése (rég szőlősi dalok).
- Régi helyi tevékenységek megismerése (kosárfonás, fafaragás).
- Egyes hagyományokkal kapcsolatos tevékenységek megismerése.
- Lakodalmas szokások.
- Szüretelés hagyományai.
- Szüreti felvonulás.
- Karácsony.
- Húsvéti hagyományok, népszokások.

7.4. Kapcsolataink a szlovák nyelvi nevelés terén

Szülői ház:

- egy-egy hagyományőrző tevékenység megtekintése. (pl. szüret, tollfosztás)

Tájház:

- játékos kezdeményezés megtartása
- játszóház
- ünnepkörökhöz kapcsolódó rendezvények. (húsvét)

Közösségi Ház:

- közös helyi ünnepeken való részvétel
- nemzetiség hét
- idősek napja
- szüreti felvonulás
- falu karácsony népszokásai
- táncház.

Iskola:

- helyi néptáncsoport megismerése
- szlovák tanító néni látogatása az óvodában
- leendő iskolások részvétele a szlovák órán.

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat:

- rendezvényeken való részvétel, szereplések
- közös pályázatkészítés.
- továbbképzéseken való részvétel.
- testvér települési (Udvard) kapcsolattartásban való együttműködés.

Megyében működő szlovák intézmények:

- közös rendezvények, kirándulások
- továbbképzések, szakmai napok.

Külhoni szlovák intézmények:

- testvér településsel való együttműködés. (továbbképzések, rendezvények, kirándulások, szereplések)

8. A PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA, ÉRTÉKELÉSE, MÓDOSÍTÁSA

Az igazgató feladata a program végrehajtásának ellenőrzése, értékelése.

Az igazgató ellenőrzi a program helyi alkalmazhatóságát, figyelemmel kíséri,

mennyire hatékony a gyerekek nevelésében.

Az értékelés készítéséhez ki kell kérnie és figyelembe kell vennie a nevelőtestület, szülők véleményét is a program beválásával kapcsolatban.

Felmerülő nehézségek megoldására segítséget kér a speciális szakemberektől (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, gyógytornász). A felülvizsgálat eredményeitől függően a Nevelőtestület kérheti a program módosítását, aktualizálását.

Véleményezés, elfogadás, jóváhagyás, egyetértés:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi.CXC.törvény (Nkt)73.§ (1) bekezdése értelmében, az óvodában a szülők jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében, az intézmény működését, pedagógiai munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkeznek.
- Az Nkt 26. § (1) bekezdése alapján az óvoda pedagógiai programját az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

9. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

<p>Az intézmény OM azonosítója: 031793</p>	<p>Készítette:</p> <p><i>Seregélyes Erzsébet</i> Seregélyes Erzsébet főigazgató</p>
<p align="center">Legitimációs eljárás</p>	
<p>Nevelőtestületi elfogadás határozatszám: NT/2/2025.(08.25.)</p> <p>Nevelőtestület nevében: <i>Tatárné Gógh Ildikó</i> Tatárné Gógh Ildikó óvodapedagógus</p>	
<p>1.Nkt. 73.§ (5) Szülői Közösség a Pedagógiai programról szóló tájékoztatást megkapta, véleményezte.</p> <p><i>Bíróné Csatári Dóra</i> Bíróné Csatári Dóra SZK elnök</p>	<p>2. Vértesszőlős Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat egyetértési jogát gyakorolta</p> <p><i>Kutenics Szilyia</i> Kutenics Szilyia VSZNŐ elnöke</p>
<p>A Vértesszőlősi Samufalvi Óvoda és Bölcsőde (2837 Vértesszőlős, Múzeum u. 32/A.) Pedagógiai Programját a fenntartószámú határozatával jóváhagyta.</p> <p align="center">P: H.</p> <p align="right">..... Dr. Bogár István Polgármester</p>	
<p>Dokumentum jellege: nyilvános</p>	<p>Megtalálható: az intézmény honlapján (samufalviovoda.hu), valamint az intézményben elhelyezett hirdetőtáblán.</p>
<p>Hatályos: 2025.09.01. napjától visszavonásig</p>	